

de sociale benadering bij dementie?

De redacteurs van *Tijdschrift M&G* schreven in de afgelopen jaren tal van artikelen over onderwerpen waar ze nauw bij betrokken waren. In dit laatste nummer blikt een aantal van hen terug hierop terug en beschrijft hoe het er anno 2022 voorstaat. Redacteur Gerben Jansen, interviewde in juni 2017 Anne-Mei The hoogleraar Langdurige Zorg en Dementie (UvA), eigenaar van de Tao of Care en tevens lector Sociale Benadering Dementie aan de hogeschool Stenden in Leeuwarden. Destijds vertelde ze bezig te zijn met het leggen van het fundament voor de sociale benadering bij dementie. We zijn nu dik vijf jaar verder; is dat fundament er inmiddels?

Tekst:
Gerben
Jansen

Dementie werd lange tijd gedomineerd door het medische zorgdomein. The is meer voor de integrale visie op dementie en onderstreept al jaren het belang om ook sociologisch en antropologisch perspectief naar dementie te kijken. Haar visie kreeg destijds uitgebreid aandacht in een interview met haar in *Tijdschrift M&G*. Inmiddels is Anne-Mei The sinds oktober 2022 bijzonder hoogleraar Langdurige zorg en Sociale Benadering Dementie aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Dus je kunt zeggen dat er flink wat stappen gedaan zijn sinds dit interview in de onderzoekswereld.

'We werken nauw samen binnen het project: "Verbinding casemanagement en Sociale Benadering"'

Gerben Jansen is redacteur bij *Tijdschrift M&G* en is Senior Casemanager Dementie regio Mark & Vliet bij Thuiszorg West-Brabant en voorzitter van de vakgroep dementieverpleegkundigen bij V&VN

Maar dat niet alleen. De noodzaak en behoefte om breder naar dementie te kijken is inmiddels ook doorgedrongen binnen het zorgdomein en dan specifiek binnen het casemanagement dementie. Al langer zochten Alzheimer Nederland, Tao of Care en de dementieverpleegkundigen/casemanagers dementie binnen de afdeling Dementieverpleegkundigen van V&VN naar manieren om het een met het ander te verbinden. En dat gebeurde in het project *Verbinding casemanagement en Sociale Benadering* waarin de drie partijen nauw samenwerkten. Doel van dit project was onderzoek te doen naar de integratie van de Sociale Benadering en de 'Samen dementievriendelijk in de eerstelijnszorg' voor

mensen die thuis leven met dementie. Het project zou aanvankelijk tot december 2021 lopen, maar werd vanwege de coronacrisis verlengd.

Veelzeggende resultaten

De resultaten laten zien dat de verbinding tussen casemanagement en de werkwijze rondom de Sociale Benadering hoopvol is en kwaliteit toevoegt. Tegelijkertijd zien we dat de werelden in de praktijk nog te veel gescheiden zijn. Tenslotte maakt de maatschappelijke context de urgentie voor deze verbinding prangender: het grootste deel van de mensen met dementie thuis en hun naasten wordt op dit moment niet ondersteund en bovendien is de arbeidsmarktproblematiek nijpend.

Van experiment naar praktijk

Het belangrijkste doel van het project op korte termijn is om een volgende stap te zetten van een experiment (de Social Trial) naar de praktijk. Focus bij het inrichten van het project is gericht op het vergoten van de impact en het serieus opschalen ten opzichte van de Social Trial. Er wordt gekeken naar hoe we op grote schaal de leereffecten uit de Social Trial kunnen invoeren in de praktijk, in verbinding tussen Dementievriendelijke Samenleving, Sociale Benadering en het Casemanagement Dementie.

Kortom: Op de vraag of de sociale benadering het fundament heeft gelegd voor dementie kunnen we concluderen dat dit fundament er is. Er is wel gekozen voor een meer integraal fundament samen met het casemanagement dementie en de dementievriendelijke samenleving.

Nr. 2-2017

The: 'Wat vaak vergeten wordt is dat mensen met dementie verreweg de langste periode gewoon thuis wonen. Het kan lang duren,

Proeftuin

Om de Sociale Benadering in de praktijk te brengen is er in Friesland onder leiding van The een Proeftuin Sociale Benadering van start gegaan. 'Met praktische

Aan tafel met...

Hoogleraar Langdurige zorg en dementie Anne-Mei The:

'Ik leg het fundament voor sociale benadering bij dementie'

In deze rubriek komen professionals die inspireren aan het woord. Niet alleen hun functie, maar ook lef, enthousiasme en visie zijn aanleiding voor een interview. Deze keer een gesprek met Anne-Mei The, hoogleraar Langdurige Zorg en Dementie (UvA) en eigenaar van de Tao of Care, het bedrijf waarmee ze haar onderzoeksresultaten in oplossingen vertaalt. Ze deed onderzoek naar de on vervulde behoefte van mensen met dementie en naasten, inventariseerde oplossingen en brengt deze in de praktijk in de Proeftuin Sociale Benadering Dementie. The is ook lector Sociale Benadering Dementie aan de hogeschool Stenden in Leeuwarden.

Foto: Gerben Jansen

Anne-Mei The is niet alleen Hoogleraar Langdurige Zorg en Dementie aan de Universiteit van Amsterdam en lector Sociale Benadering Dementie aan de Hogeschool Stenden in Leeuwarden. Ze doet ook al jaren onderzoek naar beslissingen rondom het levens einde. 'Ik word gemotiveerd door de "echte dingen in het leven" zoals ziekte en gezondheid en de relatie tussen beiden. Ik houd me al twintig jaar bezig met palliatieve zorg. Er zijn veel overeenkomsten tussen palliatieve zorg en dementie: rangen en standen verdwijnen tussen mensen.' Natuurlijk volgt The ook de ontwikkelingen rondom dementie in de media zoals de aandacht rondom de verpleeghuizen en de tekorten in de wijkverpleging. 'Dementie vraagt niet alleen om medische begeleiding en zorg. Het leven van mensen met dementie en hun naasten verandert drastisch en hoe met die veranderingen te kunnen leven kan beter worden ondersteund dan nu gebeurt. Dat vraagt tijd en aandacht.'

'Er is nog te weinig aandacht voor wat dementie achter de voordeur betekent'

Zo blijkt uit haar onderzoek dat mensen met dementie vaak niet serieus genomen worden en zij dat soms nog erger vinden dan de aandoening zelf. 'Ze praten over me in plaats van met mij.' Deze mensen voelen zich tweedegrader. Er komt gelukkig wel meer aandacht voor

sociale inclusie en beeldvorming van mensen met dementie. Het is een mooi begin, maar er is nog te weinig aandacht voor wat dementie achter de voordeur betekent. Ik noem dat ook wel de tragiek achter de voordeur.'

80 procent woont thuis

The ontwikkelde de Sociale Benadering op basis van haar jarenlange onderzoek naar de leefwereld van mensen met dementie en hun naasten. Ze benadrukt dat het vanuit hun beleving vooral gaat om de lange periode tussen diagnose en verpleeghuis. Ze hebben dan het gevoel in een zwart gat te vallen. De dokter kan medisch niets meer doen en ze gaan 'gewoon' naar huis, maar hun leven is niet meer zoals het was.

Gerben Jansen is voorzitter van de vakgroep Samenlevingswetenschappen bij V&VN en coördinator dementie bij Streeklucht. Hij is ook auteur van het boek 'Dementie achter de voordeur'.

dec 2017

13

Per 1 januari 2023 splitst de vakgroep dementieverpleegkundigen zich af van de afdeling maatschappij en gezondheid en gaat verder als zelfstandige afdeling dementieverpleegkundigen. Heb je interesse

in hoe dit project zich verder gaat ontwikkelen houd dan de socials van de nieuwe afdeling goed in de gaten en abonneer je op de nieuwsbrief van de afdeling dementieverpleegkundigen V&VN.